

- در دقایق اولیه روز پنجشنبه** عملیات گازدهی زنجیره‌ها و ماشین‌های ساتنر فیویژ و جمع آوری اورانیوم غنی‌شده در سایت فردو آغاز شد.
- امانوئل مکرون** که کشورش طی ۱۸ ماه گذشته کمترین قدمی برای انجام تعهداتش در برجام برنداشته، ایران را به خروج از برجام متهم کرد!
- ایران هفته گذشته** از ورود یکی از بازرسان آژانس به سایت غنی‌سازی نطنز جلوگیری کرد.

گروه سیاسی: در ادامه تصمیم شورای عالی امنیت ملی برای کاهش تعهدات هسته‌ای و فرصت‌های ۶۰روزه به اروپا برای انجام تعهدات برجلمی و جبران تبعات خروج آمریکا از برجام، هفته گذشته گازدهی به سساتر فیویژها در تاسیسات هسته‌ای فردو در دستور کار قرار گرفت. به گزارش «وطن امروز»، اردیبهشت‌ماه امسال و در سالگرد خروج آمریکا از برجام بود که شورای عالی امنیت ملی تصمیم گرفت در قبال عدم پایبندی کشورهای اروپایی به تعهداتشان در برجام، به‌صورت تدریجی تعهدات برجلمی ایران را کاهش دهد تا طرف‌های اروپایی این توافق تصمیم به جبران تبعات خروج آمریکا از برجام بگیرند، با این حال به نظر می‌رسد مسیری که طی شد نتوانسته به اهداف مدنظر این شورا نزدیک شود. در گام نخست کاهش تعهدات هسته‌ای ایران، افزایش ذخیره اورانیوم غنی شده ۳/۶۷ درصد و عبور آن از سقف ۳۰۰ کیلو در دستور کار قرار گرفت. در گام دوم سطح غنی‌سازی ۵ درصد به اطلاع آژانس رسید و در گام سوم نیز رفع تمام موانع تحقیق و توسعه هسته‌ای به‌عنوان گام جدید ایران اعلام شد. با همه اینها روند ۶ ماه گذشته و بویژه ادامه بدعهدی ۳ کشور اروپایی نسبت به انجام تعهداتشان، گویای این واقعیت است که این گام‌های ۶۰ روزه آنتحان که باید و شاید نتوانسته بر انفعال اروپا تاثیر گذار باشد. پس از خروج آمریکا از برجام، مقامات ۳ کشور اروپایی آلمان، فرانسه و انگلیس که مذاکره با مسوولان دیپلماتی کشورمان ۱۱ وعده برای جبران تبعات خروج آمریکا از برجام مطرح کرده بودند، بویژه در ۲ حوزه بانکی و مالی و فروش نفت ایران قرار بود اروپا به گونه‌ای رفتار کند که ایران برای تداوم حضور در توافق هسته‌ای ترغیب شود. اما عملکرد اروپا در این فاصله به گونه‌ای بود که محمджواد ظرفی چندی پیش اذعان کرد این اتحادیه یک درصد تعهداتش در قبال ایران را هم اجرایی نکرده است. حسن روحانی نیز چندی پیش سامانه ایستکس را به درد نخور توصیف کرد.در چنین شرایطی و پس از گذشت ۳ بازه ۶۰ روزه، دولت هفته گذشته گام چهارم کاهش تعهدات هسته‌ای را اجرا کرد. حسن روحانی روز سه‌شنبه گذشته در این‌باره اظهار داشت: در کنار حرکت مذاکراتی و اقدامات سیاسی، اقدامات عملی را شروع کردیم و گفتیم برجام یک توافق چندجانبه است، اگر قرار است اجرا شود شما هم باید اجرا کنیدو اگر شما اجرا نمی‌کنید پس از ما هم توقع نداشته باشید به ۱۰۰ درصد تعهدات برجلمی‌مان عمل کنیم. وی که در مراسم افتتاح رسمی کارخانه نوآوری آزادی سخن می‌گفت، با اشاره به برداشتن گام چهارم از سوی ایران تاکید کرد: امروز می‌خواهیم در خدمت شما قانونران عزیز و شرکتهای فناوری و نوآوری گام چهارم را اعلام کنیم و امروز ابلاغ خواهیم کرد که حتماً از فردا (چهارشنبه گذشته) سازمان انرژی اتمی یک گام چهارم و جدید برمی‌دارد، گامی که از فردا آغاز می‌کنیم در فردو خواهد بود و می‌دانید که طبق برجام بیش از هزار ساتنر فیویژ در فردو داریم. در برجام قرار بود این ساتنر فیویژها چرخند اما از سه آنها تزریق نکنیم که بنده امروز (سه‌شنبه گذشته) در دستوری به سازمان انرژی اتمی می‌گویم که از فردا گازدهی را در فردو آغاز کنیم. ساعاتی پس از اعلام گام چهارم کاهش تعهدات هسته‌ای ایران، رئیس سازمان انرژی اتمی جزئیات بیشتری در این خصوص را اعلام کرد. صالحی در این خصوص گفت: از فردا (چهارشنبه) غنی‌سازی در سایت فردو تا غای ۵ درصد آغاز می‌شود.

جدی تر از ۳ گام نخست

هر چند به نظر می‌رسد تا نقطه تجدیدنظر اروپا در قبال اجرای تعهداتش در برجام فاصله نسبتاً طولانی وجود دارد اما به اعتقاد کارشناسان، گام چهارم دولت در کاهش تعهدات هسته‌ای جدی‌تر از گام‌های پیشین بوده است؛ هم از جهت اهمیت تاسیسات فردو برای طرف غربی و هم از جهت غنی‌سازی در این تاسیسات که برخلاف متن برجام انجام شده است. طبق برجام مقرر شده بود

«**وطن امروز**» از گازدهی به ساتنر فیویژها در فردو به‌عنوان گام چهارم کاهش تعهدات هسته‌ای گزارش می‌دهد

رو به جلو اما ناکافی

عملیات انتقال گاز اورانیوم UF6 از سایت غنی‌سازی نطنز به سایت غنی‌سازی فردو

به خطوط خوراک‌دهی و انجام موفقیت‌آمیز همه عملیات فنی مرتبط شامل خلأسازی نهایی، کنترل ماشین‌های ساتنر فیویژ و شیرها و چک کردن سیستم‌های کنترل و اتوماسیون و راه‌اندازی بخش‌های جمع‌آوری و اتمام عملیات پیسواسیون، و دقایق اولیه روز پنجشنبه عملیات گازدهی زنجیره‌ها و ماشین‌های ساتنر فیویژ و جمع‌آوری اورانیوم غنی‌شده در سایت فردو آغاز شد. گفتنی است روز گذشته سخنگوی آژانس بین‌المللی انرژی اتمی اعلام کرد آژانس انتقال گاز UF6 به تاسیسات فردو را تایید کرده‌است. فعالیت‌های مرتبط با غنی‌سازی اورانیوم از جمله تحقیق و توسعه تحت نظارت پادمانی خود را صرفاً در تاسیسات غنی‌سازی نطنز انجام خواهد داد، سطح غنی‌سازی اورانیوم خود را تا سقف ۳/۶۷ درصد نگه خواهد داشت و در فردو، از هر گونه غنی‌سازی اورانیوم و تحقیق و توسعه غنی‌سازی اورانیوم و از نگاهداری هر گونه مواد شکافت‌پذیر خودداری خواهد ورزید.»

فردو جان گرفت

در نهایت عملیات انتقال گاز هگزافلوراید اورانیوم UF6 از سایت غنی‌سازی نطنز به سایت غنی‌سازی فردو آن هم به خاطر نزدیکی مسافت در ساعات اولیه پامداد چهارشنبه ۱۵ آبان ماه آغاز و حوالی ظهر چهارشنبه محسزن ۲۸۰۰ کیلویی حاوی حدود ۲ هزار کیلوگرم گاز هگزافلوراید اورانیوم UF6، از مجتمع غنی‌سازی شهید احمدی روشن نطنز به سایت شهید علی‌محمدی فردو آن هم با نظارت بازرسان آژانس بین‌المللی انرژی اتمی منتقل شد و در سالن خوراک‌دهی مجتمع شهید علیمحمدی فردو قرار گرفت.پس از انتقال محسزن و اتصال آن به تهران توصیه کرد در گام سشنه‌ای تازه خود تجدیدنظر کند.

گفت‌وگو

هفته گذشته ایران وعده قبلی خود مبنی بر گام چهارم کاهش تعهدات هسته‌ای را در موضوع گازدهی به ساتنر فیویژها در تاسیسات فردو اجرائی کرد. چون این تصمیم و همچنین ارزیابی مجموعه اقدامات دولت در حوزه هسته‌ای را از دکتر فریدون عباسی، رئیس سابق سازمان انرژی اتمی جویا شدیم.

ارزیابی جنابعلی از ۳ گام نخست کاهش تعهدات هسته‌ای ایران و نتایج آن چیست؟

شما ببینید در ازای گام‌هایی که به‌اصطلاح در مقابل اقدامات اروپایی‌ها صورت گرفته، ما چه دستاوردی داشتیم؟ یکی از مواردی که اروپا برای انحراف مسیر مطرح کرد بحث سازو کار مالی اینستکس بود که فرود گشایشی برای فعالیت‌های اقتصادی ایران ایجاد کند. البته این سازو کار اساسا در برجام تعریف نشده و یک موضوع اضافه بر برجام بوده است. خب! در نهایت معلوم شد این سازو کار تبادلات مالی ایران را هم

محدود و هم کنترل خواهد کرد به گونه‌ای که در آمدهای ایران را به سمت بازار اروپا هدایت می‌کند. پس ببینید؛ این گام‌های لرزانی که برداشته شده، اصلا نمی‌شود عنوان گام را به آنها اطلاق کرد. اگر هدف ایران یک تودهنی محکم به بدعهدی اروپایی‌ها و آمریکا بود، این اقدامات به این هدف کمک نمی‌کرد. موضوع دیگر اینکه اروپایی‌ها دست بازنگران دستگاه اجرایی ما را خوانده‌اند و می‌دانند هر چه به ایران سخت‌تر بگیرند، امتیازهای بزرگ‌تری را می‌توانند از این جماعت بگیرند.

اخیراً از مسوول سیاست خارجی اروپا پرسیده شد چرا این اتحادیه به نسبت به گام‌های ایران واکنشی نشان نمی‌دهد و موگریتی به پاسخ داد ایران اساساً تاکنون اقدام مهمی نکرده که ما بخواهیم واکنش نشان دهیم. به نظر می‌رسد اروپا هنوز هم برای اجرای تعهداتش در برجام متقاعد نشده‌است. نظر شما چیست؟

می‌شود گفت آنها در ادبیات خودشان صادقانه‌تر برخورد می‌کنند؛ یعنی این گام‌ها را اصلاً רק نمی‌کنند که بخواهند درباره آن حتی موضع‌گیری کنند.
شما در مسوولان طرف مقابل را غنی‌سازی ۲۰ درصد در فردو اعلام کرده بودید. الان و در این برهه، بهترین اقدام ایران برای مجاب کردن طرف اروپایی به انجام تعهداتش چه خواهد بود؟
در مقطع اولین کاری که باید انجام شود این است که پیشران هسته‌ای را از مسیری که دولت در پیش گرفته خارج کند. یک ناملی از رئیس‌جمهور به رئیس سازمان انرژی اتمی درباره پیشران هسته‌ای نوشته بود که عجیب‌ترین اقدامی بود

سخنگوی وزارت خارجه آمریکا که کشورش ۱۸ اردیبهشت ۱۳۹۷ اقدام به خروج از برجام کرد اعلام ایران برای افزایش غنی‌سازی را گامی بزرگ در مسیری اشتباه خواند و مدعی شد ایران از طریق غنی‌سازی اورانیوم، به اخاذی می‌پردازد. سخنگوی وزارت خارجه آمریکا همچنین اضافه کرد: «واشنگتن به سیاست فشار حداکثری علیه ایران ادامه خواهد داد تا این کشور رفتارهای بی‌ثبات‌کننده خود از جمله گام‌های حساس مربوط به برنامه هسته‌ای‌اش را متوقف کند.» سرگئی ریابکوف، معاون وزیر خارجه روسیه هم طی مصاحبه‌ای آمریکا را مسوول وضعیت فعلی برجام برشمرد. نکته قابل توجه دریاه بازتاب جهانی اقدام اخیر ایران، نوع واکنش رئیس‌جمهور فرانسه بود. امانوئل مکرون که کشورش طی ۱۸ ماه گذشته کمترین قدمی برای انجام تعهداتش در برجام برنداشته و خود مکرون نیز در این مدت هم‌صدا با آمریکا و ترامپ، بارها بر آژانس انرژی اتمی، گزارشی را درباره اجرای تعهدات هسته‌ای ایران در چارچوب برجام و فعالیت‌های آن در FFEP به شورای حکام آژانس ارائه داده است.

واکنش‌های بین‌المللی و ادعای جانب‌مکرون

اعلام تصمیم ایران برای انجام غنی‌سازی در تاسیسات فردو واکنش‌هایی را به همراه داشت؛ از یک‌سوی سخنگوی اتحادیه اروپایی با‌صنور بیانیه‌ای ادامه کاهش تعهد ایران به برجام ابراز نگرانی کرد و از تهران خواست به پایبندی به این توافق بازگردد. از سوی دیگر وزارت خارجه فرانسه با متهم کردن ایران به نقض توافق هسته‌ای، به تهران توصیه کرد در گام سشنه‌ای تازه خود تجدیدنظر کند.

رئیس سابق سازمان انرژی اتمی در گفت‌وگو با «وطن امروز»:

چرا در فردو غنی‌سازی ۲۰ درصد انجام نمی‌شود؟

نیاید در فردو باشد. به همین خاطر کیسپول‌های حاوی گاز UF6 را از فردو خارج کرده و در نطنز نگهداری می‌کردند. از این جهت اقدام اخیر دولت می‌تواند نقض برجام باشد. این اقدام همچنین یک گام رو به جلو است ولی نه در حد غنی‌سازی ۵ درصد. کاربری فردو بیشتر برای غنی‌سازی ۲۰ درصد بود و آن مقدار غنی‌سازی است که برای دشمن حالت بازدارندگی دارد و می‌تواند کشور را در سمت اقتدار حرکت دهد. اگر این اقدام صورت بگیرد، گام مهمی تلقی خواهد شد، هر چند زمان می‌برد. اینها متاسفانه با یک خیال واهی ۱۰ تن اورانیوم غنی‌شده را از کشور خارج کردند و خیلی طول می‌کشد تا ما به آن سطح برسیم. اینکه می‌گویند ما بزودی طی چند روز به شرایط قبل از برجام بازمی‌گردیم حقیقت ندارد.

وضعیت امروز تاسیسات فردو چگونه است؟

انجا حدود ۱۶ زنجیره ۱۶۴ تایی گنجایش داشت که قبلاً ۴ زنجیره غنی‌سازی ۲۰ درصد را انجام می‌داد و ۱۲ زنجیره هم آماده بود برای ازادباد محصول که متاسفانه بخشی از اینها را جمع کردند و به جای آن بحث ایزوتوپ‌های پایدار را که اساسا جای آن در فردو نبود مطرح کردند برای اینکه فردو را از مأموریت اصلی خود خارج کنند. این یک مأموریت برای دانشگاه اراک بود و می‌شد در جاهای دیگر هم آن را پیگیری کرد و حساسیتی نداشت که زیر زمین به آن پرداخته شود.

تکنه دیگر اینکه این سوال مطرح است که چرا اصرار دارند IR2M را راه‌نیندازند؟ اگر می‌خواهند فردو افعال کنند می‌شود هزار IR2M را راه‌انداز کرد. قبلاً زنجیره ۱۶۴ تایی آن ۲ سال کار کرده و جواب هم داده

بود. ارزش غنی‌سازی

ir2m سه تا چهار

برابر دستگاه‌های

فعلی‌ما است. اگر

می‌خواهند گام

جدی بردارند باید

آنها راه‌بیندازند البته

آن‌شاه‌الله موقع جمع

کردن، خراب‌شان

نکرده باشند!

شنبه ۱۸ آبان ۱۳۹۸
وطن‌امروز | شماره ۲۷۸۵

سیاسی

